Štvrtok 16. septembra 2021

ODPORÚČANIA

EURÓPSKY PARLAMENT

P9_TA(2021)0383

Smerovanie politických vzťahov medzi EÚ a Ruskom

Odporúčanie Európskeho parlamentu zo 16. septembra 2021 Rade, Komisii a podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku o smerovaní politických vzťahov medzi EÚ a Ruskom (2021/2042(INI))

(2022/C 117/18)

Európsky parlament,

— so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Rusku, najmä na uznesenie z 18. septembra 2014 o situácii na Ukrajine a súčasnom stave vzťahov medzi EÚ a Ruskom ([1]), z 11. júna 2015 o strategickej vojenskej situácii v oblasti Čierneho mora po nezákonnej anexii Krymu Ruskom ([2]), zo 16. marca 2017 o ukrajinských väzňoch v Rusku a situácii na Kryme ([3]), zo 14. júna 2018 o gruzínskych okupovaných územiach 10 rokov po ruskej invázii ([4]), z 23. novembra 2016 o strategickej komunikácii EÚ s cieľom bojovať s propagandou tretích strán ([5]), z 12. marca 2019 o stave politických vzťahov medzi EÚ a Ruskom ([6]), z 19. septembra 2019 o dôležitosti európskeho historického povedomia pre budúcnosť Európy ([7]), z 19. decembra 2019 o ruskom zákone o „zahraničných agentoch“ ([8]), zo 17. septembra 2020 s názvom „situácia v Rusku: otrávenie Alexeja Navaľného“ ([9]), z 21. januára 2021 o zatknutí Alexeja Navaľného ([10]), z 29. apríla 2021 o Rusku, prípade Alexeja Navaľného, koncentrácii vojenských síl na ukrajinských hraniciach a ruskom útoku v Českej republike ([11]), z 10. júna 2021 o zaradení nemeckých mimovládnych organizácií na zoznam „nežiaducich organizácií“ zo strany Ruska a zadržaní Andreja Pivovarova ([12]),

— so zreteľom na Chartu OSN, Dohovor OSN o morskom práve, Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach a na Dohovor Rady Európy o ochrane ľudských práv a základných slobôd,

— so zreteľom na členstvo Ruskej federácie v Rade Európy, ako aj v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (ďalej len „OBSE“) a z toho vyplývajúce záväzky a povinnosti,

— so zreteľom na reštriktívne opatrenia EÚ v reakcii na krízu na Ukrajine, ktoré sú v platnosti od roku 2014,

— so zreteľom na tzv. balík opatrení na vykonávanie dohôd z Minska, ktorý bol prijatý a podpísaný v Minsku 12. februára 2015 a ktorý bol ako celok podporený rezolúciou Bezpečnostnej rady OSN č. 2202 (2015) zo 17. februára 2015,

---

([1]) Ú. v. EÚ C 234, 28.6.2016, s. 14.
([2]) Ú. v. EÚ C 407, 4.11.2016, s. 74.
([3]) Ú. v. EÚ C 263, 25.7.2018, s. 109.
([4]) Ú. v. EÚ C 28, 27.1.2020, s. 97.
([5]) Ú. v. EÚ C 224, 27.6.2018, s. 58.
([6]) Ú. v. EÚ C 23, 21.1.2021, s. 7.
([7]) Ú. v. EÚ C 171, 6.5.2021, s. 25.
([8]) Ú. v. EÚ C 255, 29.6.2021, s. 54.
([9]) Prijaté texty, P9_TA(2020)0232.
([10]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0018.
([11]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0159.
([12]) Prijaté texty, P9_TA(2021)0291.

— so zreteľom na výsledky zasadnutia Rady EÚ pre zahraničné veci zo 14. marca 2016, konkrétne na dohodu o piatich hlavných zásadách politiky Európskej únie voči Rusku a na závery Európskej rady z 24. a 25. mája 2021 o Rusku a z 24. júna 2021 o vonkajších vzťahoch,

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku zo 16. júna 2021 o vzťahoch medzi EÚ a Ruskom – zakročovanie, obmedzovanie a zapájanie (JOIN(2021)0020),

— so zreteľom na spoločné oznámenie Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 10. júna 2020 s názvom „Boj proti dezinformáciám o ochorení COVID-19 – Aké sú fakty“ (JOIN(2020)0008),

— so zreteľom na spoločné vyhlásenie medzinárodnej Krymskej platformy z 23. augusta 2021,

— so zreteľom na článok 118 rokovacieho poriadku,

— so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A9-0259/2021),

A. keďže Rusko je neoddeliteľnou súčasťou európskeho kontinentu a najväčším susedom Únie a keďže medzi Ruskom a členskými štátmi EÚ existujú silné historické vzájomné závislosti, ako aj kultúrne a ľudské väzby; keďže vývoj v Rusku, pokiaľ ide o jeho politiky a charakteristiky jeho orgánov, priamo ovplyvňuje EÚ a jej bezprostredné susedstvo; keďže napriek prekážkam uvaleným v roku 2014 je EÚ stále najväčším obchodným partnerom Ruska a Rusko je piatym najväčším obchodným partnerom EÚ; keďže EÚ je najväčším investorom v Rusku;

B. keďže Európsky parlament rozlišuje medzi ruským ľudom a režimom prezidenta Putina, ktorý je stagnujúcou autoritárskou kleptokraciou vedenou doživotným prezidentom obklopeným kruhom oligarchov; keďže kritické opatrenia navrhnuté v tomto odporúčaní sú preto zamerané na režim prezidenta Putina a jeho trestné činy a protidemokratické politiky, pričom sa zdôrazňuje naliehavá potreba osloviť ruských občanov a ukázať im, že Európska únia je pripravená riešiť ich obavy;

C. keďže hlavným záujmom EÚ je zachovať slobodu, stabilitu a mier na európskom kontinente a mimo neho, ktoré sú ohrozené agresívnymi politikami ruských orgánov, čo predstavuje jednu z hlavných výziev pre strategický a zahraničnopolitický program EÚ;

D. keďže Rusko môže mať demokratickú budúcnosť; keďže ruskí občania, tak ako všetci ľudia, túžia po všeobecných hodnotách slobody a demokracie; keďže EÚ by mala ruskému ľudu predložiť konkrétne návrhy na vzájomne prospešnú spoluprácu;

E. keďže v stratégii EÚ voči Rusku sa musia spojiť dva hlavné ciele: po prvé, zastaviť vonkajšiu agresiu Kremľa a domáce represie a po druhé, nadviazať spoluprácu s ruským ľudom a pomôcť mu pri budovaní alternatívnej budúcnosti, ktorá by bola prospešná pre všetkých obyvateľov na európskom kontinente vrátane Ruska;

F. keďže vzťahy EÚ s Ruskou federáciou sú založené na zásadách medzinárodného práva, základných zásadách OBSE, demokracii, mierovom riešení konfliktov a dobrých susedských vzťahoch; keďže súčasná ruská vláda preukázala pohŕdanie týmito zásadami napriek tomu, že sa k nim zaviazala; keďže Rusko zneužíva iné medzinárodné inštitúcie, najmä OSN a OBSE, na bránenie spravodlivosti a riešeniu konfliktov na celom svete;

G. keďže Rusko sa v roku 2019 opätovne pripojilo k Rade Európy, ale naďalej pokračuje v rozsiahlom porušovaní ľudských práv a tiež odmieta dodržiavať rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva;

H. keďže zahraničná politika prezidenta Putina je jednoznačne agresívna a revizionistická, keďže chce byť vnímaný ako obranca ruských záujmov a snaží sa získať kontrolu nad územiami, ktoré považuje za stratené po rozpade Sovietskeho zväzu a mimo neho; keďže ciele režimu prezidenta Putina zahŕňajú aj tieto prvky: potvrdiť svoju autoritu veľmoci; upevňovať zásahy režimu v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu aj mimo nich; postaviť zvrchovanosť mocných štátov nad právo na zvrchovanosť iných štátov; využiť koncepciu ochrany etnických Rusov v zahraničí ako ospravedlnenie hybridnej vojny a dezinformácií; využívať oblasti zmrazených konfliktov ako strategický prvok na zasahovanie do postihnutých krajín a zabránenie tomu, aby sa priblížili k EÚ a NATO; využívať zdroje energie

a nezákonné praktiky prania špinavých peňazí ako nástroj manipulácie a vydierania; oslabiť model liberálnej demokracie a zobrazovať Rusko ako morálne nadriadené a Západ ako morálne slabší; potlačiť demokraciu, demokratickú opozíciu a právo ľudí vyjadriť slobodnú vôľu v Rusku; keďže režim prezidenta Putina odmieta najmä multilateralizmus a medzinárodný poriadok založený na princípoch právneho štátu, nerešpektuje medzinárodné právo vrátane zásad zakotvených v Charte OSN, Helsinskom záverečnom akte z roku 1975 a Parížskej charte OBSE z roku 1990, čoho dôkazom sú okrem iného zmeny ústavy z roku 2020, ktorých proces prijímania Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva (ďalej len „Benátska komisia“) považovala za „jasne neprimeraný“ a porušujúci ruské právo aj záväzky voči OBSE; keďže Rusko nevykonalo viac než tisíc rozsudkov Európskeho súdu pre ľudské práva;

I. keďže ruský režim ohrozuje mier a bezpečnosť v Európe tým, že pokračuje v systematickom porušovaní ľudských práv svojho obyvateľstva a správa agresívne vo svojej zahraničnej politike, ktorá okrem iného zahŕňa: rozsiahle vojenské cvičenia a rozširovanie vojenských síl; nezákonnú a násilnú okupácia a anexiu Krymu; porušovanie územnej celistvosti a destabilizáciu Ukrajiny, Gruzínska a Moldavskej republiky; podporu zmrazených konfliktov a nedodržiavanie dohôd o prímerí v Gruzínsku a na Ukrajine; údajné teroristické činy na území členských štátov EÚ, ako je napríklad Česko; kybernetické útoky a útoky na citlivú infraštruktúru v členských štátoch EÚ; porušovanie medzinárodného práva; zasahovanie do volieb; narúšanie morského a vzdušného priestoru krajín v regióne Baltského mora a Čierneho mora; keďže neschopnosť EÚ adekvátne reagovať na ruskú agresiu voči Gruzínsku v roku 2008 podnietila Rusko pokračovať v agresívnych vojenských a politických kampaniach, a to tak vo svojom susedstve, ako aj mimo neho, a tým oslabovať a podkopávať medzinárodný poriadok založený na pravidlách a stabilitu v Európe a inde;

J. keďže ruská administratíva pokračuje v zásobovaní útočnými zbraňami a umiestňovaní jednotiek v tesnej blízkosti hraníc EÚ v Kaliningradskej enkláve;

K. keďže podľa nedávneho hodnotenia skupiny NATO pre reflexiu predstavuje Rusko v rámci svojho súčasného režimu dlhodobú hrozbu pre európsku bezpečnosť; keďže Ruská federácia zriadila nové vojenské základne a modernizovala staré vojenské základne na severe krajiny; keďže Rusko povýšilo svoju severnú flotilu na štatút vojenského okruhu, rozšírilo rôzne zložky svojich ozbrojených síl a oživilo koncepciu obrany bašty zameranú na ochranu strategických spôsobilostí Ruska; keďže posilnená predsunutá prítomnosť NATO na východnej strane zohrávala kľúčovú úlohu pri odrádzaní Ruska od vykonávania destabilizačných činností vrátane koncentrácie vojenských síl v západnom vojenskom okruhu; keďže kolaps kontroly zbraní s Ruskom (odstúpenie od zmluvy o likvidácii rakiet stredného a kratšieho doletu, od zmluvy o otvorenom nebi) a nedostatočný pokrok v jadrovom odzbrojení podľa zmluvy o nešírení jadrových zbraní, ako aj odmietnutie novej zmluvy o zákaze jadrových zbraní zo strany Ruska predstavujú veľké obavy pre bezpečnosť európskych občanov; keďže je to spojené s nebezpečnou modernizáciou ruských jadrových a konvenčných arzenálov a ich nosičov a so zavádzaním destabilizačných technológií (hypersonické jadrové zbrane, torpéda atď.);

L. keďže najmä v marci a apríli 2021 kremeľský režim výrazne posilnil svoju vojenskú prítomnosť na východnej a severnej hranici Ukrajiny s Ruskom, čo predstavuje od roku 2014 najväčšiu koncentráciu ruských jednotiek; keďže kremeľský režim pozastavil právo prechodu vojnových lodí a obchodných plavidiel iných krajín cez časť Čierneho mora smerom ku Kerčskému prielivu, čo je v rozpore s právami námornej prepravy zaručenými Dohovorom Organizácie Spojených národov o morskom práve, ktorého je Rusko zmluvnou stranou;

M. keďže Rusko poskytuje pretrvávajúcu politickú a hospodársku podporu nezákonnému a odsúdeniahodnému režimu Alexandra Lukašenka v Bielorusku; keďže politické a hospodárske investície prezidenta Putina do prežitia nelegitímneho Lukašenkovho režimu sú jediným dôvodom, prečo je prezident Lukašenko stále schopný pokračovať v brutálnom prenasledovaní bieloruského ľudu, ktorý požaduje dodržiavanie ľudských práv, slobodné a transparentné voľby, právny štát a spravodlivosť; keďže nedávny politický vývoj v Bielorusku a Rusku má mnoho spoločných čŕt a procesy v oboch krajinách sa navzájom veľmi výrazne ovplyvňujú; keďže protesty proti autoritárskemu režimu a požiadavky na zmenu v Bielorusku inšpirujú podobné požiadavky ľudí v Rusku; keďže kremeľské orgány čoraz viac potláčajú politickú opozíciu pred nadchádzajúcimi voľbami do Dumy v septembri 2021, pričom obmedzujú a zamietajú možnosť účasti a bránia niektorým opozičným politikom byť volení, a týmto spôsobom ničia politickú súťaž tým, že maria príležitosť na spravodlivé voľby, ako to urobila diktatúra v Bielorusku v auguste 2020;

N. keďže Putinovo Rusko pokračuje v úsilí o destabilizáciu kandidátskych krajín EÚ a pridružených krajín Východného partnerstva s cieľom vytvoriť prekážky alebo zastaviť proces ich euroatlantickej integrácie; keďže politika pasportizácie sa používa na zvýšenie počtu ruských krajanov a de facto na rozšírenie ruskej jurisdikcie nad územiami, ktoré sú ňou okupované, a odtrhnutými územiami, najmä Podnesterskom, Južným Osetskom, Abcházskom, Donbasom a Krymským polostrovom; keďže tieto kroky sú porušením medzinárodného práva;

O. keďže ruské ústavné reformy v roku 2020 revidovali históriu druhej svetovej vojny, očistili sovietske dejiny a označili Rusko za nástupcu Sovietskeho zväzu, zaviedli právo zasiahnuť na medzinárodnej úrovni na obranu ruských krajanov a zakázali diskusie o vracaní pôdy nárokovanej Ruskom cudzím krajinám;

P. keďže EÚ by mala pozorne sledovať pozíciu a angažovanosť Ruska v Afganistane, keďže Rusko sa snaží využiť stiahnutie Západu vo svoj prospech a vyplniť mocenské vákuum, ktoré sa vytvorilo;

Q. keďže členské štáty EÚ, ktoré umožňujú dvojité občianstvo, sú vystavené ruskej politike pasportizácie; keďže členské štáty EÚ, ktoré prijali takzvané režimy „zlatých pasov“, umožňujú lojalistom Kremľa užívať si európsku kvalitu života s peniazmi ukradnutými ruskému ľudu a šíriť korupciu v EÚ;

R. keďže Rusko uplatňuje nepriateľskú koncepciu „ruského sveta“ s cieľom pripraviť pôdu pre svoje zasahovanie do cudzích krajín pri obrane ruských krajanov; keďže „ruský svet“ podporujú štátne mediálne kanály, ako sú Russia Today (RT) a Sputnik v rodných jazykoch členských štátov EÚ; keďže propaganda Kremľa zneužíva pandémiu ochorenia COVID-19 na rozsievanie rozdelenia medzi členskými štátmi EÚ, vykresľuje EÚ ako neschopnú zvládnuť pandémiu a rozsieva pochybnosti o očkovacích látkach schválených Európskou agentúrou pre lieky, odrádza občanov EÚ od očkovania a rehabilituje obraz Ruska v očiach obyvateľov EÚ, najmä propagáciou vakcíny Sputnik V;

S. keďže mnohé miestne mimovládne organizácie a radikálne skupiny vrátane politických hnutí získavajú ruské finančné prostriedky;

T. keďže Rusko sa naďalej angažuje vo viacerých častiach sveta vrátane západného Balkánu, Strednej Ázie, Blízkeho východu, severnej Afriky, subsaharskej Afriky, Latinskej Ameriky a Arktídy; keďže Rusko využíva svoju polovojenskú organizáciu („skupina Wagner“) na podporu diktátorských režimov na celom svete a podkopávanie snáh EÚ a medzinárodného spoločenstva o zmierňovanie konfliktov, budovanie mieru a stability; keďže región západného Balkánu, ktorý zahŕňa potenciálne nové členské štáty EÚ, sa vyznačuje silnou prítomnosťou Ruska, najmä Srbsko; keďže v roku 2016 sa ruská vojenská rozviedka (ďalej len „GRU“) v Čiernej Hore zapojila do pokusov o zvrhnutie parlamentu krajiny, zavraždenie predsedu vlády a zriadenie proruskej vlády a vlády proti NATO s cieľom zabrániť pristúpeniu Čiernej Hory do NATO;

U. keďže pokiaľ ide o EÚ, kremeľský režim údajne zapojil ruských spravodajských dôstojníkov v aktívnej službe do dvoch výbuchov muničných skladov v roku 2014, pri ktorých boli zabití dvaja českí občania a vznikla rozsiahla materiálna škoda; keďže tí istí agenti GRU boli v roku 2018 zodpovední aj za pokus o vraždu Sergeja a Júlie Skripaľovcov v Spojenom kráľovstve s použitím bojovej nervovoparalytickej látky novičok; keďže agenti GRU boli obvinení aj z pokusu o vraždu Emiliana Gebreva, vlastníka zbrojárskej továrne, a dvoch ďalších osôb v Bulharsku v roku 2015, ako aj Zelimchana Changošviliho, ktorého ruskí agenti zavraždili v roku 2019 v Berlíne; keďže nezákonné kroky kremeľského režimu na území Českej republiky, Bulharska, ako aj mnohých ďalších členských štátov EÚ, Spojeného kráľovstva a krajín Východného partnerstva predstavujú zásadné narušenie ich zvrchovanosti; keďže kremeľský režim pri vyšetrovaní týchto zločinov nespolupracuje a poskytuje útočisko hlavným podozrivým;

V. keďže je poľutovaniahodné, že ruské orgány dobrovoľne alebo nedobrovoľne uzatvárajú svoju krajinu do závislosti od Číny, čo môže iba oslabiť Ruskú federáciu a celý európsky kontinent, a najmä umožniť čínskym orgánom rozšíriť ich prítomnosť a vplyv v Strednej Ázii a na Sibíri;

W. keďže Kremeľ pokračuje v dezinformáciách, propagande a hybridnom zasahovaní do domácej politiky a demokratických procesov EÚ, ktoré predstavujú hrozbu pre základné hodnoty EÚ, t. j. dodržiavanie demokracie, rovnosti, právneho štátu a ľudských práv, a dokážu narušiť politiky národných vlád, šíriť ohováranie a vytvárať obraz Západu ako nepriateľa, podporovať nenávisť, neznášanlivosť a sovietsku nostalgiu, prepisovať históriu sovietskych zločinov a v konečnom dôsledku prehlbovať rozkol medzi Ruskom a Európou, najmä v krajinách, ktoré predtým patrili do komunistického bloku; keďže inštitúcie EÚ a inštitúcie členských štátov, ako aj objekty strategického významu a demokratické procesy, ako sú voľby, sú stálym cieľom ruských kybernetických útokov; keďže najvyššia hierarchia ruskej pravoslávnej cirkvi podporuje Putinov režim; keďže ruské zákony umožňujú potlačenie náboženských skupín, ktoré sa považujú za extrémistické; keďže nedávne zistenia o úzkych a pravidelných kontaktoch medzi ruskými úradníkmi vrátane členov bezpečnostnej služby a zástupcami skupiny katalánskych separatistov v Španielsku si vyžadujú dôkladné vyšetrovanie; keďže by sa to mohlo ukázať ako ďalší príklad ruských zásahov v členských štátoch a neustálych pokusov Ruska o využitie akejkoľvek záležitosti, ktorú môže využiť na podporu vnútornej destabilizácie v EÚ;

X. keďže kombinácia západných sankcií voči Rusku, zníženia príjmov z vývozu fosílnych palív, nekonkurencieschopného hospodárstva, vysokých vojenských výdavkov a domácich sociálnych transferov spôsobila, že Rusko čelí finančným ťažkostiam; keďže Rusko je v indexe vnímania korupcie za rok 2020 na 129. mieste zo 180 krajín, pretože masívna korupcia na štátnej úrovni bráni ruskému obyvateľstvu v poskytovaní kvalitných verejných služieb, ktoré sú naďalej nedostatočne financované, vrátane verejného zdravotníctva, ktoré je počas pandémie mimoriadne dôležité; keďže takmer 19 miliónov Rusov žije pod hranicou chudoby;

Y. keďže sankcie, ktoré Ruská federácia uložila predsedovi Európskeho parlamentu Davidovi Sassolimu, podpredsedníčke Komisie Věre Jourovej a ďalším šiestim úradníkom členských štátov sú neprijateľné a neopodstatnené, pretože nemajú žiadne právne odôvodnenie; keďže ruská vláda schválila zoznam „nepriateľských krajín“, ktorý zahŕňa Česko a Spojené štáty;

Z. keďže viac ako 60 % dovozu EÚ z Ruska v roku 2019 tvorili energetické produkty; keďže EÚ musí, najmä v energetickom sektore, znížiť závislosť svojho hospodárstva od dodávok ruského plynu na trhy EÚ, ktorá je v súčasnosti na úrovni 48 % a má tendenciu sa zvyšovať; keďže európska zelená dohoda je hlavným nástrojom na zabezpečenie geopolitickej bezpečnosti EÚ a podľa prognóz Európskej komisie sa pri vykonávaní európskej zelenej dohody očakáva, že dovoz ropy a zemného plynu sa po roku 2030 výrazne zníži, pričom dovoz ropy by mal klesnúť o 78 – 79 % a dovoz zemného plynu o 58 – 67 % v porovnaní s údajmi z roku 2015;

AA. keďže európska spotreba plynu dosiahla vrchol a v súčasnosti sa nevyužíva plná kapacita existujúceho plynovodu Nord Stream; keďže kontroverzné rozhodnutie niektorých členských štátov vybudovať Nord Stream 2 nie je zlučiteľné s hodnotami solidarity a dôvery energetickej únie; keďže Nord Stream 2 nie je zlučiteľný s cieľmi európskej zelenej dohody znížiť do roku 2030 emisie skleníkových plynov v EÚ aspoň o 55 % a do roku 2050 dosiahnuť nulové čisté emisie skleníkových plynov;

AB. keďže EÚ by mala vyzvať Rusko, aby zaručilo slobodný a neobmedzený prístup k tzv. archívom trofejí, ktoré boli v rokoch 1944 a 1945 z území okupovaných Sovietskym zväzom presunuté do Moskvy, ako aj k historickým archívom a artefaktom, ktoré Ruská ríša prevzala z európskych krajín a ktoré sa v súčasnosti uchovávajú v Rusku;

AC. keďže právny štát a nezávislé súdnictvo a slobodná tlač sú základom odolných demokratických spoločností;

AD. keďže Ruská federácia predstavuje nielen vonkajšiu hrozbu pre európsku bezpečnosť, ale aj potláča jej vlastný ľud; keďže situácia v Rusku sa výrazne zhoršuje v dôsledku rastúceho potláčania demokratických síl prezidentom Putinom, ktorého cieľom je umlčať jeho domácich kritikov, politickú opozíciu a aktivistov boja proti korupcii, obmedziť ich slobodu zhromažďovania a brániť ich aktivitám a aktivitám ruskej občianskej spoločnosti, čoho dôkazom je zadržanie viac ako 11 000 pokojných demonštrantov ruskými orgánmi len dva týždne po zatknutí Alexeja Navaľného, čím sa celkový počet Rusov zadržiavaných od januára 2021 zvýšil na 15 000; keďže Rusko naďalej nezákonne zadržiava svojich občanov a zameriava sa na vedúcich predstaviteľov opozície, nezávislých novinárov, demonštrantov, aktivistov za ľudské práva; keďže väzenské podmienky v Rusku sú naďalej hrozné a väznené osoby sú vystavené mučeniu, obťažovaniu a fyzickým útokom;

AE. keďže prijatím zákonov o „zahraničných agentoch“ a „nežiaducich organizáciách“ Kremeľský režim umožňuje stigmatizáciu jednotlivcov, združení a médií, čím porušuje ich ľudské práva a slobodu prejavu a združovania, obmedzuje práva občanov angažovať sa v ruskej občianskej spoločnosti a prispievať k nej a ohrozuje ich osobnú bezpečnosť; keďže kremeľský režim ďalej posilnil tieto zákony rozšírením obmedzení na osoby alebo subjekty podporujúce „zahraničných agentov“ a „nežiaduce zahraničné organizácie“, čím systematicky bráni aktívnym členom občianskej spoločnosti, mimovládnym organizáciám v oblasti ľudských práv a opozícii zúčastniť sa parlamentných volieb v roku 2021 v Rusku; keďže na základe nových právnych predpisov prijatých v decembri 2020 a januári 2021 sa rozšírila pôsobnosť jednotlivcov a skupín, ktorých možno označiť za „zahraničných agentov“, vymedzenie pojmu „zahraničné fondy“ a požiadavky na označovanie materiálov; keďže cieľom nových návrhov zákonov predložených v máji 2021 je rozšíriť vplyv zákona na „nežiadúce“ organizácie a zaviesť zákazy so spätnou účinnosťou na potenciálnych kandidátov vo voľbách do parlamentu; keďže ruské orgány pokračujú v trestnom stíhaní osôb za ich údajné členstvo v skupinách označených za extrémistické podľa príliš širokého ruského zákona o boji proti extrémizmu; keďže rozhodnutie ruských orgánov vyhlásiť protikorupčnú nadáciu pod vedením Alexeja Navaľného za extrémistickú organizáciu je nepodložené, diskriminačné a prijaté len s jedným cieľom: zničiť možnosti opozície účinne sa zúčastňovať na volebných kampaniach;

AF. keďže podľa centra pre ľudské práva Memorial ruské orgány v súčasnosti zadržiavajú takmer 400 politických väzňov v rozpore so záväzkami Ruskej federácie podľa článku 5 Európskeho dohovoru o ľudských právach, článku 9 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach a článku 23 záverečného dokumentu z viedenského stretnutia Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe z 5. januára 1989;

AG. keďže za posledné dve desaťročia došlo k mnohým pokusom alebo úspešným vraždám odporcov režimu a nezávislých novinárov, či už v samotnom Rusku, alebo na zahraničnej pôde vrátane Anny Politkovskej, Borisa Nemcova, Alexandra Litvinenka, Sergeja a Júlie Skripaľovcov, Sergeja Protazanova, Petra Verzilova, Vladimíra Kara-Murza a Alexeja Navaľného, Zelimchana Changošviliho a ďalších; keďže organizátori týchto zločinov zostávajú neodhalení a neobvinení, pretože pokračujúce potláčanie spoločenského nesúhlasu je posilnené beztrestnosťou polície a bezpečnostných síl, ako aj neochotou súdov stíhať skutočných páchateľov týchto trestných činov; keďže predstavitelia opozície systematicky čelia slovným útokom, kampaniam ad hominem a dehumanizácii zo strany vlády a provládnych médií; keďže v správe Parlamentného zhromaždenia OBSE o vražde Borisa Nemcova sa dospelo k záveru, že „hlavným problémom riešenia beztrestnosti nie je schopnosť presadzovať právo zo strany Ruska, ale politická vôľa“; keďže v správe Parlamentného zhromaždenia OBSE sa uvádza, že úplné vyšetrenie vraždy „by malo byť prvým krokom k riešeniu atmosféry beztrestnosti“ v Rusku;

AH. keďže nezákonné ústavné zmeny okrem toho, že prezidentovi Putinovi poskytli výnimku z obmedzenia funkčného obdobia prezidenta v roku 2024, ďalej narušili právo na spravodlivý proces v Rusku, a to aj tým, že prezidentovi udelili právomoc nominovať sudcov ústavného a najvyššieho súdu a iniciovať vymenovanie všetkých federálnych sudcov a odvolávanie vyšších federálnych sudcov;

AI. keďže sloboda médií v Rusku sa rýchlo zhoršuje, pretože ruská vláda zrýchlila svoju dlhoročnú kampaň zameranú na potlačenie občianskej spoločnosti a nezávislej tlače a hrozí organizáciám ako Meduza, Radio Free Europe/Radio Liberty, VTimes, For Human Rights, European Endowment for Democracy a Open Russia prísnou legislatívou, regulačnou a byrokratickou záťažou, zamedzením prístupu k akýmkoľvek zdrojom financovania, ktoré nie sú pod kontrolou vlády a jej spojencov, označovaním ich prívlastkami ako „zahraničný agent“ alebo „nežiaduce“, ktoré slúžia na diskreditáciu týchto skupín a hlavných novinárskych zásad a zásad ľudských práv, ktoré zastupujú a bez ktorých nemôže byť Rusko demokratické, prosperujúce a slobodné; keďže mediálny priestor v Rusku riadi a vlastní štát, neexistuje žiadny verejnoprávny vysielateľ, niekoľko zostávajúcich nezávislých mediálnych zdrojov zápasí s finančnými ťažkosťami a čelí prenasledovaniu vrátane fyzických útokov a uväznenia mediálnych pracovníkov; keďže od roku 1992 bolo v Rusku usmrtených 58 novinárov; keďže zákon o „štátnom internete“ umožňuje vláde blokovať akýkoľvek nežiaduci obsah internetu; keďže slobodná a nezávislá činnosť organizácií občianskej spoločnosti a médií je kľúčovým prvkom demokratickej spoločnosti založenej na zásadách právneho štátu;

AJ. keďže v Rusku sa za posledné desaťročie neprestajne zmenšujú možnosti nestranného pozorovania volieb, pretože neexistencia ustanovení o priamej akreditácii občanov ako volebných pozorovateľov ich núti konať v mene uchádzačov alebo médií, a je teda v rozpore so samotnou myšlienkou nezávislej volebnej kontroly zo strany občianskej spoločnosti a je takisto v rozpore s medzinárodnými normami; keďže správa o slobode vo svete z roku 2021 zaradila Rusko do kategórie krajín, ktoré nie sú slobodné; keďže základné občianske slobody sú v Rusku obmedzené, volebné prostredie je kontrolované, ruský ľud od účasti na verejných protestoch odrádzajú náročné byrokratické postupy, ktoré sú potrebné na získanie povolenia, ako aj policajné násilie počas pokojných protestov;

AK. keďže tento domáci vývoj predpovedá ďalšie možné zhoršenia situácie pred parlamentnými voľbami v Rusku v septembri 2021 a mohol by viesť k ďalšiemu potláčaniu politickej opozície v Rusku vrátane závažného porušovania ľudských práv; keďže ruské orgány zadržiavajú kľúčových opozičných aktérov parlamentných volebných kampaní vo väzení alebo v domácom väzení; keďže pokračujúce represie ruských úradov voči opozičným kandidátom zneužívaním registračných postupov a selektívnym zameraním sa na politických oponentov a organizácie občianskej spoločnosti na uliciach a súdoch vo vykonštruovaných prípadoch jednoducho znemožnia hovoriť o spravodlivých parlamentných voľbách v septembri 2021, keďže týmito krokmi režim v Rusku ničí politickú súťaž a pluralitnú demokraciu;

AL. keďže preto existujú oprávnené pochybnosti o tom, že nadchádzajúce parlamentné voľby budú slobodné a spravodlivé;

AM. keďže Európsky parlament viackrát vyjadril obavy v súvislosti so stavom demokracie, so systematickým nedodržiavaním zásad právneho štátu a základných práv a princípov, ako aj so zmenšujúcim sa priestorom na pôsobenie nezávislých a disidentských aktérov a s útokom na slobodu médií v Rusku; keďže nekonečne rastúci systematický útlak opozície v Rusku zo strany Kremľa otvára oči celému medzinárodnému spoločenstvu a keďže EÚ musí byť pripravená čeliť mu a vypracovať jednotnú stratégiu reakcie; keďže EÚ by mala najmä v období pred parlamentnými voľbami v roku 2021 a po nich vyvíjať čoraz väčší tlak na kremeľský režim s cieľom obhajovať právo ruského ľudu na slobodné voľby, v ktorých by všetky politické strany mali mať rovnaký prístup a rovnaké príležitosti;

AN. keďže komunita LGBTI+ v rôznych častiach Ruskej federácie čelí rozsiahlej diskriminácii vrátane obťažovania, mučenia, väznenia a zabíjania a keďže situácia je obzvlášť nebezpečná v Čečensku, ktoré v roku 2017 začalo s očistením od LGBTI+ osôb, pričom boli zadržané a mučené desiatky ľudí, najmenej dve osoby boli zabité a mnoho ľudí hľadalo bezpečné útočisko v zahraničí; keďže podľa existujúcich právnych predpisov sa zakazuje akákoľvek verejná diskusia o „netradičných sexuálnych vzťahoch“; keďže po nezákonných ústavných zmenách boli prijaté právne predpisy, ktoré negatívne ovplyvňujú práva LGBTI+ osôb vrátane práva uzavrieť manželstvo a vychovávať deti;

AO. keďže v oficiálnej reakcii na rozsiahle rodovo motivované násilie a domáce násilie stále existujú v Rusku vážne medzery vrátane nedostatočnej ochrany a prostriedkov nápravy pre obete; keďže v návrhu zákona o domácom násilí, ktorý bol predložený v novembri 2019, nebolo uvedené komplexné vymedzenie pojmu domáce násilie; keďže začiatkom roku 2020 parlament znížil prioritu preskúmania návrhu zákona, ktorý ešte nie je prijatý; keďže ombudsman Ruska poznamenal, že počas pandémie ochorenia COVID-19 došlo k prudkému nárastu domáceho násilia, pričom počas jarného obmedzenia pohybu sa počet nahlásených prípadov viac ako zdvojnásobil; keďže stratégia EÚ pre Rusko by mala následne riešiť rastúcu diskrimináciu a rodovú nerovnosť, ako aj práva žien, LGBTI+ a iné menšiny v Rusku;

AP. keďže demokratická transformácia Ruska je významným geopolitickým bezpečnostným záujmom EÚ a keďže Rusko prezidenta Putina zostáva stále najväčšou výzvou pre európsku bezpečnosť;

AQ. keďže Európsky parlament vo svojich uzneseniach zo 17. septembra 2020, 21. januára 2021 a 29. apríla 2021 vyzval podpredsedu Európskej komisie/vysokého predstaviteľa Európskej únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Josepa Borrella, aby vykonal preskúmanie politiky EÚ voči Rusku vrátane piatich hlavných zásad dohodnutých v roku 2016, pričom zdôraznil, že budúce vzťahy EÚ s Ruskom budú závisieť od tempa demokratickej transformácie Ruska (alebo jej absencie); keďže tiež vyzval inštitúcie EÚ, aby vypracovali nový komplexný strategický prístup za

predpokladu, že akýkoľvek dialóg s Ruskom musí byť založený na dodržiavaní medzinárodného práva a ľudských práv;

AR. keďže aktualizovaná stratégia EÚ by mala zohľadňovať rôzne scenáre, možný vývoj a jasné reakcie na porušenia medzinárodného práva a ľudských práv zo strany Ruska a v prípade potreby účinné nástroje proti ruským zásahom a šíreniu dezinformácií a podľa možnosti aj selektívne angažovanie; keďže Európsky parlamentu takisto vyzval Radu, aby okamžite začala s prípravami a prijala stratégiu EÚ pre budúce vzťahy s demokratickým Ruskom vrátane širokej ponuky stimulov a podmienok v záujme posilnenia domácich tendencií k slobode a demokracii;

AS. keďže päť hlavných zásad EÚ pre vzťahy s Ruskom odradilo kremeľský režim od ďalšej agresie voči Ukrajine, ale nedokáže prezidentovi Putinovi zabrániť v represiách voči ruskému obyvateľstvu; keďže päť hlavných zásad EÚ pre vzťahy s Ruskom zostáva v platnosti ako funkčný rámec, ale musí sa s nimi spájať skutočná stratégia zameraná na dosiahnutie cieľov EÚ vo vzťahoch s Ruskom, okrem iného, aj prostredníctvom boja proti súčasnej nepriateľskej politike Kremľa a odrádzania od ďalšej agresie voči jeho susedom a sprísnením dôsledkov vojenských akcií v cudzích krajinách vrátane akcií zástupcov a žoldnierov; keďže vzhľadom na to, že neexistujú vyhliadky na významný pozitívny vývoj so súčasným ruským vedením, je potrebné doplniť týchto päť zásad s cieľom obmedziť represie prezidenta Putina voči ruskému ľudu a širšie destabilizačné činnosti Kremľa;

AT. keďže nová stratégia EÚ by mala byť založená na zásadách „zakročovanie, obmedzovanie a zapájanie“, ktoré by mali posilniť schopnosť EÚ bojovať proti hrozbám Kremľa, najmä v regióne Východného partnerstva vrátane Bieloruska, ako aj v samotnom Rusku, a to ochranou ľudských práv a podporou Ruska pri transformácii na demokraciu podľa zásady „demokracia na prvom mieste“; keďže hlavným cieľom EÚ by malo byť formovanie vzťahov s Ruskou federáciou takým spôsobom, aby sa zachoval mier, stabilita, bezpečnosť, prosperita, zvrchovanosť a územná celistvosť všetkých krajín v EÚ a v susedstve EÚ, dodržiavalo sa medzinárodné právo a aby ľudské práva a právny štát zostali hlavnými zásadami; keďže posledný vývoj v Rusku ukázal, že stratégia EÚ voči Rusku musí byť oveľa proaktívnejšia a musí mať jasne stanovený cieľ „angažovanosti“, ktorý by sa nemal zameriavať iba na tradičné takzvané „selektívne“ angažovanie sa v Kremli, ale skôr na „strategický“ vzťah s ruskou občianskou spoločnosťou s cieľom pomôcť pri transformácii Ruska na demokraciu;

AU. keďže jadrom stratégie EÚ voči Rusku by mala byť podpora slobody a demokracie; keďže takáto stratégia by mala byť v bezpečnostných záujmoch EÚ a ponúknuť Rusku konštruktívny dialóg; keďže konštruktívny vzťah by bol stále v záujme EÚ aj Ruska a ich ľudu; keďže stále existuje možnosť spolupráce s cieľom zdieľať spoločné záujmy, riešiť problémy a strategické výzvy, ako je politika v oblasti klímy alebo boj proti terorizmu, a zároveň presadzovať hodnoty ľudských práv, právneho štátu a demokracie a zabezpečiť, aby budúce posilnenie dvojstranných vzťahov záviselo od toho, či si Ruská federácia bude plniť svoje záväzky v oblasti ľudských práv a demokracie v súlade so svojou ústavou a medzinárodnými záväzkami;

AV. keďže EÚ sa zároveň musí zamerať na záchranu svojej dôveryhodnosti, pokiaľ ide o jej interné hodnotovo orientované správanie, a to priamejším a čestnejším presadzovaním zásad právneho štátu a základných práv, keďže policajné násilie, zastarané trestné zákony a odpor proti rodovej rovnosti a rozmanitosti v niektorých členských štátoch poškodzujú jej povesť a dôveryhodnosť v zahraničí; keďže EÚ musí takisto oznámiť porovnateľné očakávania voči všetkým partnerom tým, že bude odsudzovať porušenia medzinárodného práva, dôsledne prijímať prísne následné opatrenia a zdržať sa uplatňovania dvojitých štandardov pri posudzovaní takýchto porušení;

AW. keďže jednota medzi členskými štátmi EÚ je najlepšou politikou, ktorá Rusko odradí od vykonávania destabilizačných a podvratných opatrení v Európe; keďže pri určovaní spôsobu koordinácie svojej aktualizovanej stratégie – najmä v strategických oblastiach, ako je Európska obranná únia, európska energetická únia, kybernetická obrana, kybernetický terorizmus a strategické komunikačné nástroje – by preto EÚ mala byť jednotnejšia, keďže politika Ruska voči nej dlhodobo smerovala k odsúvaniu inštitúcií EÚ na vedľajšiu koľaj v prospech dvojstranných vzťahov s členskými štátmi v snahe odhaliť a prehĺbiť vnútorné rozpory v EÚ; keďže konštruktívny dialóg s ruskými orgánmi by si vyžadoval užšiu koordináciu, spoluprácu a jednotu medzi členskými štátmi a väčšiu silu a ráznosť v ich reakcii

na akékoľvek provokácie a agresiu zo strany Moskvy, aby sa dosiahla rovnováha medzi rozhodnosťou a otvorenosťou dialógu o otázkach spoločného záujmu;

AX. keďže stratégia EÚ voči Rusku by mala podporovať Rusko na jeho ceste k demokratickej krajine, a to prostredníctvom i) zakročovania a prijímania cielených sankcií voči predstaviteľom v Kremli a v jeho blízkosti, ktorí sú pripravení ovládnuť alebo podplatiť voľby alebo spáchať iné závažné zločiny proti ľudským právam a hodnotám demokracie, a to v Rusku, ako aj v bezprostrednom susedstve EÚ, ii) poskytovania podpory v krajinách Východného partnerstva prostredníctvom ambicióznej integračnej politiky EÚ a rozvíjaním strategickej zodpovednosti a geopolitických vodcovských kapacít EÚ potrebných na vykonávanie týchto politík; a iii) stratégie spolupráce s prodemokratickou spoločnosťou v Rusku s cieľom stanoviť cestu pre budúce vzťahy s demokratickým Ruskom;

AY. keďže Kremeľ považuje úspešné, prosperujúce a demokratické východné susedstvo EÚ za hrozbu pre stabilitu režimu prezidenta Putina, pretože môže obyčajným ľuďom v Rusku poskytnúť inšpiráciu „mäkkou silou“; keďže demokratizácia východného susedstva EÚ je preto v záujme týchto krajín a má kľúčový význam na budúcu demokratizáciu Ruska; keďže skutočným cieľom Kremľa v súvislosti s konfliktmi v tomto regióne je delegitimizovať demokratickú zmenu ako prostriedok prenosu moci, zabrániť úspešnému rozvoju týchto štátov, diskreditovať liberálnu demokraciu a šíriť vlastný ruský systém moci;

AZ. keďže EÚ by sa mala usilovať o dlhodobú stratégiu voči Rusku, ktorá by mala vychádzať z predpokladu, že podobne ako Ukrajinci a Bielorusi, aj obyvatelia Ruska dokážu premeniť svoju krajinu na demokraciu; keďže transformácia Ruska späť na demokraciu bude závisieť od ochoty ruského ľudu; keďže EÚ musí byť pripravená pomáhať Rusom v ich želaní žiť v demokratickej krajine;

BA. keďže by sa mala posilniť úloha EÚ ako globálneho aktéra a právomoci inštitúcií EÚ v oblasti zahraničnej politiky;

1. Odporúča, aby Rada, Komisia a podpredseda Komisie/vysoký predstaviteľ Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (ďalej len „PK/VP“) spoločne s členskými štátmi prehodnotili politiku EÚ voči Rusku vrátane jej piatich hlavných zásad a vypracovali komplexnú stratégiu EÚ voči Rusku založenú na týchto zásadách a opatreniach:

Odstrašenie ruskej hrozby – zakročovanie voči bezpečnostným hrozbám

a) EÚ musí zásadne zreformovať svoju zahraničnú politiku, aby mohla dôveryhodne preukázať svoju ambíciu vplyvného globálneho aktéra a svoju schopnosť prijímať včasné rozhodnutia a rozhodné kroky v oblasti zahraničnej politiky, a to aj rozšírením právomocí Európskej služby pre vonkajšiu činnosť a PK/VP konajúcich v mene EÚ, zrušením jednomyseľnosti v otázkach zahraničnej politiky a posilnením svojich kapacít pre strategickú prognózu a činnosť; EÚ by okrem toho mala posilniť svoju úlohu ako globálneho hráča, ako aj kapacity inštitúcií EÚ, s cieľom neumožniť Rusku pokračovať v tzv. bilateralizácii vzťahov s EÚ, keďže Brusel by mal byť jediným hlavným miestom, kde sa prijímajú kľúčové rozhodnutia o vzťahoch medzi EÚ a Ruskom;

b) EÚ by mala spolu s NATO a medzinárodnými partnermi Rusko odstrašovať s cieľom udržiavať mier a stabilitu v Európe aj mimo nej, a to aj posilňovaním jej vlastných obranných schopností a naliehaním na ruské orgány, aby nezasahovali do východného a južného susedstva EÚ; EÚ by predovšetkým mala požadovať – a to aj pred EÚ a medzinárodnými organizáciami, ako je OBSE alebo OSN – aby sa Rusko zaviazalo k vyriešeniu pretrvávajúcich konfliktov a k predchádzaniu akýmkoľvek konfliktom v budúcnosti, počnúc návratom okupovaných a nezákonne anektovaných území v regióne Východného partnerstva podľa ich medzinárodne uznaných hraníc a rešpektovaním rozhodnutí krajín EÚ, euroatlantických a demokratických rozhodnutí;

c) EÚ, a najmä jej členské štáty, by mali plniť svoje záväzky v oblasti kolektívnej obrany, ktoré prijali ako členovia NATO; pripomína, že EÚ a NATO majú spoločné bezpečnostné výzvy, spoločné obranné záujmy a rovnaké čoraz náročnejšie bezpečnostné prostredie a že silné transatlantické partnerstvo v oblasti bezpečnosti a obrany prostredníctvom NATO je preto nevyhnutné, zatiaľ čo EÚ zároveň sleduje cestu k strategickej autonómii; domnieva sa, že EÚ musí zintenzívniť

svoje úsilie o vytvorenie skutočnej európskej obrany v rámci posilneného NATO, aby bola schopná prispieť účinnejšími, nasaditeľnými, interoperabilnými a udržateľnými vojenskými kapacitami a jednotkami, aby sa mohla prejaviť ako silný a sebavedomý medzinárodný aktér schopný udržať mier;

d) EÚ by sa mala zaoberať najnovšou národnou bezpečnostnou stratégiou Ruskej federácie, v ktorej formálne uznáva protizápadné smerovanie ruskej zahraničnej politiky a zdôrazňuje zásadnú a systémovú nezlučiteľnosť sociálno-politických systémov Ruska a Západu;

e) EÚ musí posilniť spoluprácu medzi spravodajskými službami svojich členských štátov s cieľom systematicky odhaľovať, klasifikovať a diskreditovať ruské nepriateľské činy, najmä aby mohla účinnejšie brániť ruským špeciálnym službám v ich operáciách na území EÚ a musí ďalej spolupracovať so svojimi strategickými partnermi na nových opatreniach v boji proti terorizmu pod záštitou Kremľa; okrem toho by EÚ mala investovať do projektov na posilnenie svojej bezpečnosti a spoločných vojenských, kybernetických a energetických kapacít, ako aj do koordinácie úsilia členských štátov v boji proti špionáži;

f) EÚ by mala byť pripravená využiť svoj vplyv a vyzvať na vylúčenie Ruska z platobného systému SWIFT s cieľom odradiť ruské orgány od ďalšieho agresívneho správania a mala by byť pripravená postupne ukončiť dovoz ropy a zemného plynu z Ruska, ak ruské orgány budú pokračovať vo svojich hrozbách voči členským štátom a vojenskej akcii proti krajinám Východného partnerstva v susedstve;

g) EÚ musí tiež pokračovať v úplnej synchronizácii elektrických sietí všetkých členských štátov so synchrónnou sústavou kontinentálnej Európy ako najlepšou dlhodobou reakciou na problém strategickej energetickej závislosti Európy od Ruska a mala by tiež namietať proti akémukoľvek novému rozšíreniu ruského odvetvia jadrovej energie smerom k EÚ a prijať opatrenia, aby sa zabránilo predaju elektriny vyrobenej v jadrovej elektrárni Astravec, ktorú postavil Rosatom, na trhu EÚ a v ďalších budúcich projektoch, ako je baltská jadrová elektráreň (Baltijskaja jadrová elektráreň);

h) v súlade s energetickou politikou a záujmami EÚ musí EÚ vypracovať a vykonávať jasnú stratégiu, ako ukončiť svoju závislosť od ruského plynu a ropy a iných surovín (najmä železa/ocele, hliníka a niklu) a zvýšiť svoju vlastnú energetickú nezávislosť, aspoň kým je pri moci prezident Putin; v tejto súvislosti by EÚ mala presadzovať ambiciózny a rozhodný ekologický program a ako hlavnú geopolitickú prioritu by mala mať rýchle vykonávanie balíka EGD, ktorý zahŕňa opatrenia, ako je daň z úniku uhlíka a iniciatívy na dekarbonizáciu s rozvojom odvetví čistého vodíka; EÚ musí okamžite zaviesť nové fyzické opatrenia, ako sú možnosti spätného toku a dodatočná cezhraničná infraštruktúra medzi členskými štátmi; EÚ musí diverzifikovať svoje dodávky energie, a to aj rozvíjaním nových kapacít pre dovoz skvapalneného zemného plynu, energetickej transformácie a dekarbonizačných iniciatív, ktorých podpora rýchlo rastie a ktoré by mohli znížiť dopyt po fosílnych palivách, čím by sa ukončila energetická dominancia Ruska na európskom kontinente; na základe tohto rámca by sa mala okamžite zastaviť výstavba plynovodu Nord Stream 2, ktorá je v rozpore s európskou solidaritou a hrozí, že zvýši dominantné postavenie Ruska a závislosť EÚ od ruského plynu a vystaví Ukrajinu ruskej zlovôli, a za súčasných okolností by sa nemala uviesť do prevádzky, a to ani v prípade, že sa jej výstavba dokončí;

i) EÚ a jej členské štáty musia urýchliť vykonávanie Európskej zelenej dohody vzhľadom na to, že najnovšia energetická stratégia Ruska do roku 2035 predpokladá nárast kapacity vývozu plynu cez potrubie smerom na západ;

Obmedzenie súčasnej ruskej hrozby – boj proti vmiešavaniu Ruska do záležitostí členských štátov a krajín východného susedstva

j) EÚ musí naďalej podporovať nezávislosť, zvrchovanosť a územnú celistvosť krajín Východného partnerstva v rámci ich medzinárodne uznaných hraníc a odsúdiť priame a nepriame zapojenie Ruska do ozbrojených konfliktov a budovanie vojenských síl v rámci hraníc regiónu Východného partnerstva alebo na jeho hraniciach, jeho nezákonnú okupáciu a anexiu Krymu a de facto okupáciu určitých častí Donecka a Luhanska, ako aj porušovanie ľudských práv a medzinárodného práva, ku ktorému dochádza na územiach, ktoré okupovalo alebo anektovalo, o čom svedčí aj nedávne zadržanie prvého podpredsedu Medžlisu krymských Tatárov Narimana Celâla, a štyroch ďalších vodcov krymských Tatárov: Aziz a Asan Achtemov, Ševket Useinov a Eldar Odamanov; EÚ by mala dať jasne najavo, že návrat

k bežnému fungovaniu nie je možný, kým Rusko nezastaví svoju agresívnu politiku a hybridnú vojnu proti EÚ, jej členským štátom a krajinám Východného partnerstva a kým sa neobnoví územná celistvosť Gruzínska, Moldavska a Ukrajiny v rámci ich medzinárodne uznaných hraníc; EÚ by preto mala zabezpečiť, aby sankcie zostali v platnosti dovtedy, kým Rusko nesplní príslušné podmienky na ich zrušenie, a mala by tiež zvážiť ich predĺženie na obdobie 1 roka namiesto 6 mesiacov, ako je to v súčasnosti;

k) EÚ by mala ďalej prispievať k rozvoju konzultačného a koordinačného formátu medzinárodnej krymskej platformy, aby sa mierovým spôsobom skončila dočasná okupácia Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopoľ Ruskou federáciou a obnovila ukrajinská kontrola územia, a to pri plnom dodržiavaní medzinárodného práva;

l) EÚ musí uznať európske ambície svojich susedných krajín a odmietnuť ruskú politiku sfér vplyvu; EÚ by okrem toho mala uznať, že nesie strategickú zodpovednosť za stabilitu a rozvoj vo svojom susedstve, najmä v regióne Východného partnerstva, a mala by naďalej požadovať, aby sa Rusko konštruktívne zapájalo do normandského procesu a plnilo svoje medzinárodné záväzky, najmä podľa dohôd z Minska a Dohovoru OSN o morskom práve; EÚ by mala pokračovať v plnom vykonávaní dohôd z Minska, a to aj prostredníctvom príslušných členských štátov EÚ zapojených do normandského formátu, a preskúmať možnosti transatlantickej spolupráce v tejto oblasti; EÚ by tiež mala rozšíriť rozsah svojich sankcií na „pasportizáciu“ a organizovanie nezákonných volieb na Kryme a zvýšiť cenu, ktorú Rusko platí za blokovanie vykonávania dohôd z Minska a rokovaní v normandskom formáte; EÚ by mala koordinovať tieto opatrenia s USA, Spojeným kráľovstvom, Kanadou, Japonskom a ostatnými partnermi s cieľom rozšíriť ich pôsobnosť alebo zvýšiť ich účinnosť;

m) okrem toho by EÚ mala prijať rázne opatrenia s cieľom odradiť Rusko od obchádzania existujúcich sankcií EÚ; na tento účel by EÚ mala preskúmať a aktualizovať svoje príslušné právne predpisy s cieľom odstrániť viaceré medzery, aby boli sankcie účinnejšie a aby Rusko zaplatilo skutočne vyššiu cenu za svoje hybridné agresívne konanie;

n) EÚ musí vyvíjať tlak na Ruskú federáciu, aby bezpodmienečne splnila všetky ustanovenia dohody o prímerí, ktorú sprostredkovala EÚ 12. augusta 2008, najmä záväzok stiahnuť všetky svoje vojenské sily z okupovaných území Gruzínska;

o) s cieľom zabrániť revizionistickému správaniu prezidenta Putina voči jeho susedom s cieľom posilniť odolnosť inštitúcií, ekonomík a spoločností krajín Východného partnerstva a prehĺbiť ich politické pridruženie a hospodársku integráciu a zintenzívniť svoju prácu zameranú na zbližovanie týchto krajín s EÚ by EÚ mala navrhnúť novú jasnú stratégiu pre dlhodobú angažovanosť krajín Východného partnerstva;

p) solidarita EÚ s krajinami Východného partnerstva by sa mala zamerať na posilnenie dôvery v EÚ ako spoľahlivého partnera v otázkach bezpečnosti, napríklad väčším zapojením sa do mierového riešenia konfliktov; EÚ by mala zabezpečiť, aby sa bezpečnostný rozmer krajín Východného partnerstva náležite zohľadnil aj v Strategickom kompase pre bezpečnosť a obranu EÚ a mala by tiež zvážiť zavedenie série bezpečnostných paktov – rámcov na zvýšenie investícií a pomoci v oblasti bezpečnosti, vojenskej, spravodajskej a kybernetickej spolupráce – s vybranými krajinami v susedstve EÚ, ako je Ukrajina, Moldavsko a Gruzínsko, s cieľom posilniť ich odolnosť; EÚ by nemala vidieť bezpečnostnú koordináciu s týmito krajinami len prostredníctvom rozšírenia NATO, ale mala by byť ambiciózna pri posudzovaní bezpečnostných výziev na mieste a v koordinácii s medzinárodnými partnermi zvážiť poskytnutie obranného vybavenia priateľským krajinám Východného partnerstva v súlade s článkom 51 Charty OSN; EÚ by tiež mala posilniť spoluprácu s priateľskými krajinami Východného partnerstva prostredníctvom Európskej obrannej agentúry a v oblastiach, ako je informačná a kybernetická odolnosť a výmena spravodajských informácií, a mala by zintenzívniť spoločné vojenské cvičenia;

q) EÚ by mala spolupracovať s NATO a využiť a rozšíriť súčasné záväzky v regióne Čierneho mora konkrétne ďalej spolupracovať s krajinami Východného partnerstva prostredníctvom celospoločenského prístupu s cieľom zaistiť bezpečný a stabilný región Čierneho mora;

r) EÚ by mala byť v strehu, pokiaľ ide o úlohu, ktorú má Kremeľ rozohranú na západnom Balkáne a ktorá zahŕňa dezinformácie podporované štátom a budovanie politických a vojenských väzieb s regionálnymi politickými elitami; EÚ by si mala uvedomiť, že zasahovanie Kremľa do volieb a podpora antidemokratických síl v regióne západného Balkánu zostáva problémom najmä v krajinách, ktoré sú takisto členmi NATO;

s) EÚ musí reagovať na skutočnosť, že prezident Putin otvorene podporuje režim prezidenta Lukašenka v jeho brutálnych represiách voči obyvateľom Bieloruska a spolupracuje s Lukašenkom na hybridných útokoch proti demokratickým silám Bieloruska; EÚ preto musí uznať, že Kremeľ týmto spôsobom priamo ohrozuje zvrchovanosť a úsilie o demokraciu v Bielorusku, a musí dať jasne najavo, že ak bude Rusko pokračovať vo svojej súčasnej politike voči Bielorusku, EÚ bude musieť zaviesť ďalšie tvrdé opatrenia na obmedzenie a odstrašenie Ruska, pretože obranou demokracie v Bielorusku EÚ podporuje aj demokraciu v Rusku; EÚ by mala poukázať na účasť Ruska na hybridných činoch Lukašenkovho režimu voči EÚ vrátane využívania migrantov ako nástroja na destabilizáciu Západu a brať Kremeľ na zodpovednosť za takéto nepriateľské a barbarské činy;

t) EÚ musí „očistiť svoj prah“ od hybridných zásahov Kremľa a praktík prania špinavých peňazí, ktoré majú vplyv na politické a podnikateľské elity EÚ, ak chce účinne pomáhať ruskému ľudu na ceste k demokracii;

u) EÚ a jej členské štáty by sa mali jasne vyjadriť, že nebudú akceptovať žiadne pokusy o začlenenie Bieloruska do Ruska, pretože by to bolo proti vôli bieloruského ľudu a rokoval by o nich nelegitímny vodca;

v) konštatuje, že čoraz väčší počet medzinárodných aktérov, medzi ktorými je Rusko, vykonáva stratégie hybridnej vojny, a to aj voči EÚ a jej členským štátom; zdôrazňuje, že tieto činy majú obzvlášť destabilizačnú a nebezpečnú povahu, pretože oslabujú hranicu medzi vojnou a mierom, destabilizujú demokraciu a zasievajú pochybnosti do mysle cieľových skupín obyvateľstva; preto by EÚ a jej členské štáty mali v koordinácii s NATO a jeho partnermi – vrátane krajín Východného partnerstva, ktoré majú v tejto súvislosti jedinečné skúsenosti a znalosti – posilniť monitorovanie a analýzu ruských aktivít v oblasti hybridnej vojny (vrátane manipulačných dezinformačných kampaní, kybernetických útokov, špionáže a zasahovania do volieb); predovšetkým by mali urýchlene zabezpečiť dostatočné zdroje, personál a nástroje schopné identifikovať, analyzovať, predchádzať, čeliť a eliminovať ruské hybridné hrozby a zásahy; uvedené je obzvlášť dôležité vzhľadom na pokusy o oslabenie európskeho projektu, polarizáciu a rozdelenie demokratických spoločností prostredníctvom dezinformácií a podporu a financovanie protidemokratických, populistických, extrémistických, prevažne pravicových a radikálnych ľavicových strán, hnutí a MVO alebo politických separatistických síl v celej Európe, a to aj v kybernetickom priestore a prostredníctvom sociálnych médií a médií, ako sú Rusko Today a Sputnik; politické strany v EÚ, ktoré dobrovoľne ťažia z finančných zdrojov, ktoré Ruská federácia poskytuje výmenou za politickú a inú podporu poskytovanú Európskym parlamentom a inými organizáciami pre ruské politiky a ktorých cieľom je poškodiť záujmy a hodnoty EÚ, nesú morálnu a politickú zodpovednosť;

w) v tejto súvislosti musí EÚ vypracovať koordinovanú a ucelenú stratégiu zadržiavania šírenia informácií vrátane opatrení na ochranu vlastného mediálneho prostredia a systematického monitorovania obsahu ponúkaného ruskými a s Ruskom spojenými médiami a poskytovateľmi internetu (či už v ruštine alebo v inom jazyku) bez toho, aby obmedzovala slobodu tlače; EÚ by mala v rámci svojej stratégie vyzvať Rusko zakaždým, keď uskutoční hybridné útoky proti EÚ a členským štátom, zvýšiť odolnosť voči kybernetickým útokom a rozšíriť kapacity pracovnej skupiny East StratCom, keďže je potrebné pokryť aj dezinformácie v priestore EÚ; EÚ a jej členské štáty by mali prijať odvážnejšiu a koordinovanejšiu a primeranejšiu reakciu na boj proti takýmto útokom, napríklad vyhostením ruských diplomatov na úrovni EÚ v reakcii na vyhostenie diplomatov z jednotlivých členských štátov ruskými orgánmi;

x) EÚ by mala zabezpečiť pružné vykonávanie nadchádzajúcich návrhov Osobitného výboru Európskeho parlamentu pre zahraničné zasahovanie do všetkých demokratických procesov v Európskej únii vrátane dezinformácií;

Angažovanosť a selektívny dialóg s Kremľom pri príprave transformácie Ruska vrátane odvetvovej spolupráce

y) v rámci svojej spolupráce s Ruskom by EÚ mala postupovať dvomi smermi: na jednej strane podmienený selektívny dialóg s kremeľskými orgánmi a regionálnymi vládami a na druhej strane strategická spolupráca s ruskou občianskou spoločnosťou, ktorá sa usiluje o demokraciu v Rusku, ako aj nezávislá spolupráca s regionálnymi a miestnymi aktérmi; stratégia EÚ vo vzťahu k Rusku by nemala vylučovať spoluprácu s úradmi, ak je to v záujme EÚ a neohrozuje to záväzky EÚ v oblasti ľudských práv a cieľov demokracie, keďže je stále dôležité, aby EÚ našla spôsoby, ako zmierniť súčasné napätie tým, že určí opatrenia na zvýšenie transparentnosti a zníženie rizika nedorozumení a nesprávnych výpočtov;

Štvrtok 16. septembra 2021

z) EÚ by predovšetkým mala pokračovať v inštitucionálnej spolupráci s Ruskom prostredníctvom medzinárodných organizácií a viacstranných zmlúv, ako sú OSN, OBSE, Arktická rada alebo Rada Európy, s cieľom riešiť naliehavé regionálne a globálne otázky, pôsobiť v oblasti prevencie a riešenia konfliktov a podporovať doplnkové alebo spoločné záujmy, napríklad v otázkach životného prostredia a ekologickej transformácie Ruska aj EÚ, v otázkach Zmluvy o otvorenom nebi, o jadrovom odzbrojení, znižovaní počtu zbraní a kontrole zbrojenia, v otázkach Arktídy, vykonávania spoločného komplexného akčného plánu (dohoda o iránskom jadrovom programe) a o situácii na Blízkom východe, v Líbyi a v Afganistane; EÚ by mala využiť svoju selektívnu spoluprácu s Ruskom v regionálnych a globálnych otázkach, aby Rusko pevne zakotvila do multilaterálnej spolupráce a medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, čím by ho odrádzala od ohrozenia bezpečnosti a prosperity, a to aj v EÚ aj v európskom susedstve; EÚ by mala takisto využiť európsku zelenú dohodu a jej klimatické ciele na spoluprácu s Ruskom pri jeho ekologickej transformácii, najmä s cieľom urýchliť dekarbonizáciu, znížiť ruské emisie CO2 (ktoré stále rastú napriek ratifikácii Parížskej dohody), zvýšiť energetickú efektívnosť a rozšíriť využívanie energie z obnoviteľných zdrojov, pre ktoré má Rusko obrovský potenciál; EÚ môže takisto pomôcť pri zvyšovaní povedomia o zmene klímy, ktoré sa v Rusku šíri len pomaly;

aa) EÚ, jej členské štáty a Rusko by mali v rámci politiky Severnej dimenzie naďalej dobre spolupracovať v Arktíde, keďže je veľmi dôležité, aby pokračovali v konštruktívnej spolupráci s cieľom bojovať proti dôsledkom zmeny klímy v Arktíde a vyhnúť sa tomu, aby sa región stal ďalším predmetom vojenského napätia;

ab) spolupráca v určitých špecifických oblastiach by však nemala viesť k ústupkom, pokiaľ ide o hodnoty, a EÚ by nikdy nemala prehliadať geostrategické dôsledky a záujmy svojich partnerov; EÚ musí zabezpečiť, aby akékoľvek ďalšia spolupráca s Kremľom závisela od prísľubu Kremľa ukončiť domácu agresiu voči vlastným obyvateľom, zastaviť systematické represie voči opozícii, zastrašovanie a mučenie politických väzňov, zrušiť alebo zmeniť všetky právne predpisy, ktoré nie sú v súlade s medzinárodnými normami, ako sú právne predpisy o zahraničných agentoch a tzv. extrémistických alebo nežiaducich organizáciách, zastaviť represie voči organizáciám občianskej spoločnosti, najmä tým, ktoré bojujú proti korupcii a obhajujú ľudské práva v Rusku, a ukončiť vonkajšiu agresiu voči susedným krajinám; v tejto súvislosti musí EÚ tiež Rusku pripomenúť, že zadržiavanie politických oponentov je v rozpore s jeho medzinárodnými záväzkami, a trvať na tom, aby sa odpolitizovalo súdnictvo a zabezpečilo právo na spravodlivý proces a prístup k právnemu zástupcovi; inými slovami, EÚ musí mať pri snahe nadviazať kontakty s Kremľom jasne vymedzené hranice vrátane úplného rešpektovania zvrchovanosti a územnej celistvosti partnerských krajín a musí sa zdržať spolupráce s Ruskom len z dôvodu zachovania otvorených kanálov dialógu; EÚ by sa nemala usilovať o žiadnu veľkú dohodu s Kremľom, ak sa Kremeľ bude snažiť mať úplnú voľnosť doma a úplnú voľnosť vo svojej deklarovanej zóne privilegovaných záujmov (Ukrajina, Bielorusko atď.); EÚ musí dať jasne najavo, že neobetuje záujmy iných krajín za lepšie vzťahy s Moskvou;

ac) EÚ by mala vyzvať Ruskú federáciu, aby sa naliehavo zaoberala otázkami, ktoré vznieslo medzinárodné spoločenstvo, a aby Organizácii pre zákaz chemických zbraní okamžite predložila úplné a kompletné informácie o svojom programe Novičok; EÚ by tiež mala odsúdiť úlohu Ruska pri zostrelení letu MH17 v roku 2014 a vyzvať Ruskú federáciu, aby v plnej miere spolupracovala pri vyšetrovaní závažných medzinárodných trestných činov, incidentov a tragédií, ako bolo zostrelenie letu MH17 leteckej spoločnosti Malaysia Airlines, ako aj ďalších nedávnych incidentov do ktorých boli zapojené ruské spravodajské služby na území členských štátov EÚ a krajín Východného partnerstva vrátane Bieloruska;

ad) EÚ by mala zopakovať svoju výzvu ruským orgánom, ktorá bola vyslovená pri viacerých príležitostiach, aby vrátili Poľsku vrak a čierne skrinky poľského vládneho lietadla Tu-154, ktoré v apríli 2010 havarovalo v blízkosti Smolenska;

Angažovanosť na podporu demokracie – sankcie, finančné kontroly a medzinárodné vyšetrovania

ae) EÚ by mala s USA a s rovnako zmýšľajúcimi partnermi vytvoriť alianciu na ochranu demokracie na celom svete a navrhnúť súbor nástrojov na ochranu demokracie, ktorý by mal zahŕňať spoločné opatrenia týkajúce sa sankcií, politík v boji proti praniu špinavých peňazí, pravidiel podmienenosti hospodárskej a finančnej pomoci, medzinárodného vyšetrovania a podpory aktivistov za ľudské práva a obrancov demokracie; okrem toho by program EÚ mal vyvážiť úsilie Ruska a Číny o oslabenie demokracie na celom svete a destabilizáciu európskeho poriadku;

af) EÚ by mala vytvoriť centralizovaný rámec na boj proti nezákonným finančným tokom, ďalej posilniť svoj rámec na boj proti praniu špinavých peňazí a zabezpečiť jeho dôsledné vykonávanie, uľahčiť intenzívnejšiu spoluprácu medzi príslušnými orgánmi a zriadiť orgán EÚ pre finančné kontroly s cieľom zlepšiť ochranu EÚ a jej členských štátov pred nezákonnými finančnými praktikami a zasahovaním zo strany Ruska a iných autoritárskych režimov, ktoré sa využívajú na podvratné politické účely, a preto predstavujú hrozbu pre bezpečnosť a stabilitu Európy;

ag) EÚ musí predovšetkým zvážiť zahrnutie Ruska do zoznamu krajín mimo EÚ s vysokým rizikom prania špinavých peňazí, čo by malo pomôcť pri silnejšej kontrole EÚ nad všetkými podozrivými finančnými tokmi pochádzajúcimi z ruského režimu a jeho zástupcov; EÚ by okrem toho mala posilniť svoj bankový systém a vytvoriť regulačný rámec na boj proti ruskému finančnému zasahovaniu do demokratických procesov EÚ a členských štátov vrátane svojej stratégie získavania elít a techniky tzv. kooptovania najvyšších štátnych zamestnancov a bývalých európskych politikov; takýto rámec by mal zvýšiť transparentnosť finančných prostriedkov ruskej elity uložených alebo vynaložených v EÚ a pomôcť reagovať na financovanie politických strán, politických hnutí a politických kampaní ruskými aktérmi, ako aj na investície do strategickej infraštruktúry a orgánov vrátane univerzít a politických think-tankov, ktoré predstavujú riziko vytvorenia alebo posilnenia závislosti určitých hospodárskych odvetví od Ruska a môžu slúžiť ako vstupné body pre ruskú špionáž a bezpečnostné hrozby, a zabrániť im; v tejto súvislosti by EÚ mala penalizovať aj ruské aktíva použité priamo a nepriamo na zasahovanie do jej demokratických procesov, ako aj do procesov členských štátov a krajín Východného partnerstva; zároveň by národné vlády a medzinárodné organizácie mali vykonať vyšetrovanie skrytého dedičstva hlavných ruských vodcov a oligarchov a zverejňovať tieto údaje;

ah) EÚ by mala čo najskôr vytvoriť účinné právne prostriedky na boj proti cezhraničnej korupcii a súvisiacemu praniu špinavých peňazí, najmä ak ide o korupciu a nezákonné postupy financovania pochádzajúce z Ruska, a oveľa rozsiahlejšie uplatňovať konfiškáciu bez predchádzajúceho odsúdenia s cieľom účinne riešiť kremeľskú kleptokraciu; v tejto súvislosti by ruské orgány nemali systematicky zbavovať ruské organizácie občianskej spoločnosti a mimovládne organizácie prostriedkov na boj proti korupcii; okrem toho by EÚ mala budovať kapacity na odhaľovanie a zastavenie tokov špinavých peňazí z Ruska a na odhaľovanie skrytých pokladov a finančných aktív autokratov a skorumpovaných oligarchov ruského režimu v členských štátoch; inštitúcie EÚ by mali pravidelne podávať správy o týchto prípadoch na polročných vypočutiach v Európskom parlamente o stave demokracie v Rusku; tieto správy by mali obsahovať mená najdôležitejších prívržencov prezidenta Putina;

ai) EÚ by v boji za zastavenie nezákonných peňažných tokov z Ruska mala venovať osobitnú pozornosť finančným tokom z Bieloruska, keďže autokrati a skorumpovaní oligarchovia sú navzájom prepojení; osobitné správy inštitúcií EÚ adresované Európskemu parlamentu by sa mali zaoberať otázkou finančného zasahovania Ruska do Bieloruska, a to aj v strategických odvetviach, a mali by obsahovať informácie o aktívach prívržencov Alexandra Lukašenka a skorumpovaných oligarchov;

aj) EÚ by mala riešiť manipuláciu Ruska s informáciami a pokusy o zasahovanie do demokratických procesov na úrovni EÚ a v jej členských štátoch preskúmaním a zavedením potrebných nástrojov na boj proti nim a na ich riešenie;

ak) v súlade so zásadou „demokracia na prvom mieste“ by EÚ mala posilniť požiadavku podmienenosti vo svojich vzťahoch s Ruskom tým, že sa bude usilovať o dialóg alebo dohodu s Ruskom o opatreniach zameraných na ochranu ľudských práv, slobodu médií a uskutočnenie slobodných volieb ako silnejšej požiadavky na dialóg; EÚ a jej členské štáty by tiež mali zrevidovať svoje projekty investičnej podpory a hospodárskej spolupráce (ako napríklad Nord Stream 2 a jadrové elektrárne, ktoré vybudoval Rosatom) a mali by zvýšiť úsilie o obmedzenie strategických investícií Kremľa, ktoré často pochádzajú od členských štátov prostredníctvom finančných tokov ruských oligarchov a spoločností zriadených na financovanie škodlivého zasahovania Ruska a šírenia korupcie v EÚ; v tejto súvislosti by EÚ mala venovať osobitnú pozornosť právnemu inštitútu dvojitého občianstva a trvať na tom, aby Bulharsko a Malta upustili od svojich režimov tzv. zlatých pasov; okrem toho by EÚ nemala vykonávať spoločné transakčné alebo obchodné projekty bez predchádzajúcej politickej náležitej starostlivosti pokiaľ ide o transparentnosť, korupciu a politické dôsledky, pretože takéto projekty by nemali ohrozovať solidaritu medzi krajinami EÚ ani so susednými krajinami EÚ, z vykonávania projektov by nemali mať prospech štruktúry korupcie v Rusku ani v EÚ a projekty by nemali mať negatívny vplyv na ľudské práva alebo životné prostredie;

Štvrtok 16. septembra 2021

al) EÚ by zároveň mala pri opätovnom posudzovaní programov finančnej podpory pre Rusko a investícií v Rusku uplatňovať zásadu „demokracia na prvom mieste“, ktorá by okrem iných opatrení mala zahŕňať revíziu úverových mandátov finančných inštitúcií EÚ; v rovnakom duchu by EÚ mala zhodnotiť svoju spoluprácu s Ruskom v rôznych formátoch zahraničnej politiky a preskúmať, ako Rusko dodržiava svoje záväzky voči Rade Európy;

am) EÚ by mala vytvoriť nové prostriedky, ktoré by účinnejšie požadovali prepustenie politických väzňov; EÚ by mala požadovať, aby ruské orgány prepustili všetkých nespravodlivo uväznených osôb z politických dôvodov vrátane Alexeja Navaľného, Alexeja Pičugina, Jurija Dmitrijeva a všetkých ostatných, ktorých centrum pre ľudské práva Memorial označilo za „politických väzňov“ v súlade s kritériami stanovenými Parlamentným zhromaždením Rady Európy v uznesení č. 1900/2012; EÚ musí využiť každú príležitosť na to, aby na tieto a ďalšie porušenia v oblasti slobody prejavu upozornila ruské orgány, najmä pokiaľ ide o obťažovanie, trestné stíhanie a fyzické útoky proti politickým aktivistom a aktivistom občianskej spoločnosti, novinárom a obhajcom ľudských práv v Rusku; EÚ by mala dôrazne žiadať, aby sa tieto porušenia zastavili a aby boli vyšetrené, a naliehať na Rusko, aby vyvodilo zodpovednosť zodpovedných osôb;

an) inštitúcie EÚ musia počas vypočutí v Európskom parlamente pravidelne podávať správy o situácii politických väzňov v Rusku, budovať úzke kontakty s ruskými disidentmi, MVO, organizáciami občianskej spoločnosti, obhajcami ľudských práv a nezávislými médiami a zvyšovať ich finančnú podporu a neustále si byť vedomé mien a podmienok uväznenia politických aktivistov v Rusku; okrem toho by sa členské štáty mali zdržať povoľovania alebo umožňovania deportácií a vydávania politických oponentov a žiadateľov o azyl do Ruska, kde by bol ohrozený ich život alebo fyzická integrita; okrem toho by EÚ mala v prípade potreby uľahčiť vydávanie mimoriadnych víz a poskytnúť im dočasné útočisko v členských štátoch EÚ;

ao) okrem toho by EÚ by mala pozorne monitorovať situáciu v oblasti ľudských práv v Rusku, a to aj prostredníctvom monitorovania súdnych prípadov organizácií občianskej spoločnosti, opozičných politikov a aktivistov zo strany delegácie EÚ v Rusku a veľvyslanectiev členských štátov; EÚ by tiež mala rozšíriť globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv a uplatňovať ho na porušovanie ľudských práv páchané na všetkých územiach postihnutých zmrazenými konfliktmi alebo na nezákonne okupovaných regiónoch krajín Východného partnerstva; EÚ by zároveň mala plniť svoj záväzok zohľadňovať hľadisko rodovej rovnosti vo všetkých vonkajších činnostiach a podporovať základné ľudské práva, a to aj prostredníctvom boja proti rodovo podmienenému násiliu, rasizmu, xenofóbii, zločinom z nenávisti, policajnej brutalite a iným formám diskriminácie, ako aj prostredníctvom presadzovania rodovej rovnosti, práv žien, LGBTI+ a práv menšín; EÚ by mala podľa možnosti pomáhať utláčaným občanom v Rusku, najmä tým, ktorí čelia diskriminácii na základe veku, rasy, etnického pôvodu, jazykovej alebo sociálnej skupiny, sexuálnej orientácie, rodového prejavu, rodovej identity, pohlavných znakov alebo iných dôvodov; EÚ by mala spolupracovať s Ruskom aj v oblasti zaobchádzania s obhajcami práv žien, zastúpenia žien v politike a verejnej správe, príležitostí žien na trhu práce a sexuálneho a reprodukčného zdravia a práv v Rusku; EÚ by mala ďalej odsudzovať prenasledovanie, svojvoľné zadržiavanie a mučenie LGBTI+ osôb v mnohých častiach Ruskej federácie, zdôrazniť pretrvávajúcu potrebu vyšetrovania a vyzvať na okamžité prepustenie všetkých väzňov v takýchto situáciách, najmä v Čečensku; EÚ by mala ďalej klásť dôraz na to, že ruská vláda naďalej využíva zákaz „homosexuálnej propagandy“ na odôvodnenie trestného stíhania; EÚ by mala s podporou členských štátov umožniť týmto obetiam podať žiadosti o azyl v súlade s európskym a vnútroštátnym právom;

ap) EÚ by mala zvýšiť svoju schopnosť pripraviť a prijať sankcie proti ruským orgánom, ruským oligarchom, prívržencom prezidenta Putina a ich rodinným príslušníkom za porušovanie ľudských práv alebo systematické represie voči demokratickým silám, menšinám, náboženským skupinám a LGBTI+ skupinám v Rusku; na tento účel by mala centralizovať svoje rozhodovanie tým, že v prípadoch závažného porušovania ľudských práv bude prijímať sankcie automaticky, a zvážiť zavedenie pravidla hlasovania kvalifikovanou väčšinou v Rade v prípade iných porušení ľudských práv; EÚ by tiež mala urýchlene prijať protikorupčný sankčný režim EÚ, prípadne podľa vzoru globálneho protikorupčného sankčného režimu Spojeného kráľovstva, s cieľom doplniť súčasný globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv a v prípade ďalšej eskalácie by mala zvážiť aj sankcie zamerané na financovanie spravodajských služieb a armády a ropného a plynárenského odvetvia; ak by sa tak stalo, EÚ by mala pripraviť nový sankčný mechanizmus, na základe ktorého by pokračovanie nepriateľských činov spáchaných Ruskou federáciou viedlo k zníženiu dovozu energie od ruských dodávateľov o určitý percentuálny podiel na úrovni EÚ a zároveň by pomohlo členským štátom EÚ vyplniť medzeru prostredníctvom opatrení, ktoré sú v súlade s Európskou zelenou dohodou; zdôrazňuje, že zníženie by sa malo automaticky zvyšovať o rovnaké percento každoročne, kým Ruská federácia zvráti svoje nepriateľské činy;

aq) EÚ by mala uskutočniť konzultácie s mimovládnymi organizáciami s cieľom zhromaždiť užitočné informácie pre svoju politiku sankcií, aby jej tieto organizácie mohli pomôcť pri komplexnej príprave a vyšetrovaní prípadov; odporúča, aby členské štáty bezodkladne posilnili spoluprácu v rámci kontrarozvedky a výmenu informácií s cieľom odhaliť a zmariť ruské tajné siete v EÚ;

ar) EÚ by mala v rámci platformy pre beztrestnosť a centra spravodlivosti EÚ iniciovať medzinárodné vyšetrovanie trestných činov spáchaných režimom prezidenta Putina na obyvateľoch Ruska a režimom Lukašenka v Bielorusku a mala by do tohto vyšetrovania prispievať; v súvislosti s týmito vyšetrovaniami by EÚ mala zriadiť pracovnú skupinu poradcov, ktorá by pomáhala pri vnútroštátnych a medzinárodných vyšetrovaniach a súdnych konaniach, ako aj pri zriaďovaní tribunálov EÚ a pravidelne by podávala Európskemu parlamentu správy o stave politickej slobody v Rusku;

as) EÚ by mala podnecovať a podporovať úsilie vo vnútroštátnych a medzinárodných jurisdikciách o začatie trestného konania s cieľom vyvodiť zodpovednosť voči ruským vojenským a polovojenským skupinám za porušovania a trestné činy vrátane vojnových zločinov spáchaných na civilnom obyvateľstve počas operácií vo viacerých krajinách, ako je Sýria, Stredoafrická republika a Líbya;

at) EÚ by mala požadovať aj nezávislé a nestranné vyšetrenie vraždy opozičného vodcu Borisa Nemcova a postaviť páchateľov pred súd, a to v súlade s odporúčaniami OBSE a Rady Európy;

au) okrem toho by EÚ mala dôrazne odsúdiť neodôvodnené sankcie voči úradníkom EÚ a vyzvať ruské orgány, aby ich bezodkladne zrušili;

av) EÚ musí byť pripravená neuznať ruský parlament a zvážiť žiadosť Ruska o pozastavenie členstva Ruska v medzinárodných organizáciách s parlamentnými zhromaždeniami, najmä v Parlamentnom zhromaždení Rady Európy, ak budú parlamentné voľby 2021 v Rusku považované za zmanipulované a uskutočnia sa v rozpore s demokratickými zásadami a medzinárodným právom; EÚ by okrem toho mala odsúdiť akýkoľvek pokus prezidenta Putina pokračovať vo funkcii po skončení jeho súčasného a posledného prezidentského mandátu 7. mája 2024 na základe ústavných zmien z roku 2020, ktoré Európsky parlament vyhodnotil ako „nezákonne prijaté“;

aw) EÚ by mala vyzvať ruskú vládu a Štátnu dumu, aby prehodnotili právny rámec pre voľby vrátane pozorovania volieb s cieľom uľahčiť pluralizmus a slobodné a spravodlivé voľby v súlade s medzinárodnými normami a vytvoriť rovnaké podmienky pre opozičných kandidátov;

ax) členské štáty by zároveň mali prijať všetky možné opatrenia, aby zabránili svojim občanom pôsobiť ako medzinárodní pozorovatelia počas parlamentných volieb na okupovanom Kryme v roku 2021, ktoré Rusko nezákonne organizuje; v tejto súvislosti by sa Európsky parlament a národné parlamenty mali vyhýbať všetkým činnostiam, o ktorých by sa mohlo falošne tvrdiť, že predstavujú medzinárodné pozorovanie, a zaviesť sankcie za tieto činnosti; EÚ by okrem toho mala odsúdiť a odmietnuť uznať nezákonnú organizáciu týchto volieb a ďalších volieb na okupovanom Kryme, ako aj v okupovaných oblastiach Doneckej a Luhanskej oblasti, zo strany Ruska;

Angažovanosť na podporu demokracie – podpora prodemokratickej spoločnosti v Rusku

ay) EÚ by mala vyjadriť svoju vôľu zlepšovať vzťahy s ľudom Ruskej federácie prijatím a uverejnením „prejavu k ruskému ľudu“;

az) EÚ by mala zohľadniť rôzne možné trendy vo vzťahoch medzi EÚ a Ruskom, ako aj v rámci Ruska; EÚ by mala mať predovšetkým víziu a stratégiu o budúcnosti vzťahov EÚ so slobodným, prosperujúcim, mierovým a demokratickým Ruskom, ktoré bude plne dodržiavať medzinárodné právo, svoje medzinárodné záväzky a zásady dobrých susedských vzťahov; takáto stratégia by mala zahŕňať širokú ponuku s podmienkami a stimulmi, ako sú liberalizácia vízového režimu, investície do voľného obchodu a programy modernizácie, ako aj strategické partnerstvo zamerané okrem iného na stabilitu kontinentu a úplné rešpektovanie jeho medzinárodných hraníc; EÚ by mala tiež informovať o potenciálnych výhodách, ktoré je ochotná ponúknuť výmenou za demokratickú transformáciu Ruska na spolupracujúci a plnohodnotný demokratický systém riadenia, ktorý rešpektuje ľudské práva, základné slobody, medzinárodné právo a medzinárodný poriadok založený na pravidlách, ako aj zásadnú zmenu svojej súčasnej zahraničnej politiky a medzinárodného správania;

Štvrtok 16. septembra 2021

ba) EÚ by mala podporovať ruskú občiansku spoločnosť a posilňovať medziľudské kontakty medzi EÚ a ruskými občanmi, najmä preto, že ruskí občania sú najväčšími príjemcami schengenských víz na svete, z ktorých väčšina je na viac vstupov a na viac rokov; preto by mala zvážiť zníženie vízových poplatkov a prekážok pre ruských občanov a viesť účinnú informačnú kampaň s cieľom ukázať, že EÚ víta ruských občanov; EÚ by tiež mala rozšíriť svoje školské, univerzitné, vedecké a kultúrne výmenné programy s Ruskom a zvážiť ponuku príležitostí na stáže a priame náborové príležitosti pre vysokokvalifikovaných aj nízkokvalifikovaných pracovníkov z Ruska; EÚ musí vytvoriť a rozšíriť alternatívy pre politicky motivovaných prisťahovalcov z Ruska, aby mohli žiť v Európe za bezpečných a právne určitých podmienok; okrem toho by EÚ mala podstatne zvýšiť svoju finančnú a technickú pomoc odborovým zväzom, nezávislým médiám, mimovládnym organizáciám a organizáciám občianskej spoločnosti a opatreniam na budovanie kapacít občianskeho sektora v Rusku; okrem toho by EÚ mala finančne podporovať humanitné študijné programy na univerzitách EÚ, ktoré by pripravili ruských občanov, a najmä študentov, aby sa zapojili do demokratickej transformácie svojej krajiny;

bb) EÚ by mala prijať komplexný zoznam všetkých dostupných nástrojov na spoluprácu s demokratickou spoločnosťou v Rusku, ktorý môže zahŕňať návrhy vypracované mnohými ruskými organizáciami občianskej spoločnosti;

bc) EÚ by mala čeliť propagande v ruskom jazyku a dezinformačným kampaniam režimu prezidenta Putina v EÚ, krajinách Východného partnerstva a samotnom Rusku, a to podporovaním a posilňovaním nezávislých novinárov a médií, ktorí ponúkajú alternatívu k dezinformáciám Kremľa, a podporovať vytvorenie televízie slobodného Ruska, ktorá by vysielala 24 hodín denne sedem dní v týždni; EÚ by mala naďalej podporovať nezávislé médiá, novinárov a blogerov v Rusku s cieľom posilniť alternatívne zdroje a kanály, ktoré nie sú kontrolované Kremľom;

bd) EÚ musí bojovať proti tlaku na nezávislé médiá, a to aj zriadením Európskeho fondu pre demokratické médiá na podporu nezávislých médií na celom svete vrátane Ruska; EÚ musí tiež urobiť viac na podporu a posilnenie nezávislých novinárov a médií, ktoré ponúkajú alternatívu k dezinformáciám Kremľa, bez ktorých Rusko nemôže byť demokratické, prosperujúce a slobodné; v tejto súvislosti by EÚ mala podporovať nezávislé médiá, ako sú Meduza a Radio Free Europe/Radio Liberty, vzhľadom na zaťažujúce a nepraktické takzvané zákony o zahraničných agentoch prijaté ruskými orgánmi s cieľom potlačiť slobodu prejavu a nezávislú žurnalistiku;

be) delegácia Európskeho parlamentu pri Parlamentnom výbore pre spoluprácu EÚ – Rusko by mala prevziať úlohu identifikovať zainteresované osoby, ktoré zohrávajú vedúcu úlohu v ruskej spoločnosti a boli by otvorené nadviazaniu konštruktívneho a nepretržitého dialógu a vytvoreniu agendy verejných kontaktov s ruskou občianskou spoločnosťou, jej univerzitami, hlavnými vedeckými a kultúrnymi inštitúciami, mimovládnymi organizáciami, politickými hnutiami a umeleckými a intelektuálnymi kruhmi;

bf) EÚ musí vziať do úvahy, že pozitívne vnímanie Jozefa Stalina u ruského obyvateľstva stúplo v ére Vladimíra Putina na historicky najvyššiu úroveň, pričom 70 % ľudí si myslí, že Stalin zohral pozitívnu úlohu v ruských dejinách; EÚ by mala uznať, že je to spôsobené Putinovou politikou „stalinizácie masového vedomia“ a potláčaním nezávislých historikov; EÚ musí trvať na tom, aby sa sovietske archívy otvorili akademickým pracovníkom a výskumníkom a aby sa zverejnili podrobnosti o genocídnych činoch stalinistov voči Rusom a iným národom Sovietskeho zväzu a jeho satelitných štátov vrátane spisov týkajúcich sa zločineckej vojenskej operácie tzv. augustówskeho záťahu;

bg) OSN vyhlásila prístup na internet za ľudské právo a v tejto súvislosti by EÚ mala odsúdiť pokusy Kremľa o blokovanie, kontrolu, cenzúru a dokonca izoláciu ruského obyvateľstva od prístupu na internet; EÚ musí vyzvať globálne IT spoločnosti, aby pri zvažovaní pôsobenia na ruskom trhu zohľadnili toto nedemokratické úsilie;

bh) EÚ by napokon mala vytvoriť záväzný právny rámec, ktorý jej umožní dôrazne reagovať na kampane zamerané na oslabenie demokracie alebo právneho štátu, a to aj prostredníctvom cielených opatrení proti osobám zodpovedným za takéto kampane; EÚ by tiež mala vypracovať účinné stratégie v oblasti digitálnej politiky s cieľom využiť technologické normy a otvorený internet na podporu slobodného priestoru a obmedzenie represívnych technológií; EÚ by preto mala podporovať technológie s otvoreným zdrojovým kódom, služby pre bezpečnú komunikáciu, decentralizované platformy a nové atraktívne platformy sociálnych médií s nízkym prahom a ochranou súkromia pre ruské obyvateľstvo a zároveň rozširovať globálne technologické normy v oblasti súkromia, vytvárať etické a právne normy, ktoré majú

signalizačný účinok na podporu ochrany základných práv, pracovať na medzinárodnom zákaze technológií hromadného sledovania a invazívnych systémov sociálneho hodnotenia a trvať na zákaze autonómnych zbraňových systémov;

Angažovanosť na podporu ruského ľudu a demokracie – úspech Východného partnerstva ako inšpirácia pre obyvateľov Ruska

bi) EÚ by mala naďalej posilňovať Východné partnerstvo s cieľom podporovať demokraciu, právny štát, základné slobody, ľudské práva, regionálnu spoluprácu a dobré susedské vzťahy; EÚ by mohla na nadchádzajúcej konferencii o budúcnosti Európy predovšetkým navrhnúť stratégiu posilnenej spolupráce s cieľom pripraviť sa na nový impulz európskej integrácie východného susedstva EÚ a podporiť úspešný rozvoj krajín Východného partnerstva orientovaných na EÚ, ktorá by slúžila ako dobrý príklad a motivovala ruských občanov k podpore demokracie; EÚ by preto mala podporovať realistickú perspektívu členstva krajín Východného partnerstva v EÚ, a tak zachovať ich motiváciu uskutočňovať ďalšie reformy;

bj) EÚ by mala naďalej podporovať plnenie politických, demokratických, sociálnych a právnych kritérií EÚ, na ktorých sú založené zmluvy EÚ a Charta základných práv Európskej únie, a to zo strany Ukrajiny, Gruzínska, Moldavska, Arménska, Azerbajdžanu a Bieloruska;

bk) napokon by EÚ mala presadzovať ambicióznejšiu stratégiu integrácie krajín Východného partnerstva, ktoré majú s EÚ dohodu o pridružení; EÚ bude týmto spôsobom motivovať krajiny Východného partnerstva pridružené k EÚ, aby uskutočňovali reformy EÚ, a to aj tým, že im ponúkne model založený na vzorci „všetko okrem inštitúcií“, pričom im poskytne všetky výhody vyplývajúce z integrácie EÚ, ako je prístup k spoločným politikám EÚ, finančným zdrojom EÚ a jurisdikcii EÚ, a zároveň ponechá otvorené dvere k budúcemu členstvu v EÚ;

2. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto odporúčanie Rade, Komisii, podpredsedovi Komisie/vysokému predstaviteľovi Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, vládam a parlamentom štátov Východného partnerstva a krajín G7, Rade Európy, Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a prezidentovi, vláde a parlamentu Ruskej federácie.